

1. Tellimine

1.1. Millele pöörata tähelepanu välisvoodrilaua valimisel ja tellimisel

- **Kas harjatud, peenrihveldatud või saepinnaline?**

Kaaluge hoolikalt, kas kasutada PuiduKolorsi harjatud, **peenrihveldatud** või saepinnalist välisvoodrilauda, sest kõigil neil on omad plussid ja miinused.

Saepinnalise voodrilaua kasuks räägib praktilisus, sest poorem saepind imab värvi kõige tõhusamalt ja seetõttu on värvikiht vastupidavam.

Harjatud voodrilauad näevad välja ilusamad kui saetud voodrilauad. Samuti ei määrdunud need nii kergesti ja neid on hõlpsam puhastada. Kuid värviimavus ei ole nii hea kui saepinnalise laua puhul ja seetõttu on ka värvikihi eluiga lühem.

Peenrihveldatud voodrilauad jätvad pisut eemalt vaadates mulje tavalisest hõõveldatud pinnast, kuid nende värviimavusomadused on samasugused kui harjatud voodrilauadel. Nii et kui eesmärgiks on sile pinnaviimistlus, on **peenrihveldatud** voodrilauad õige valik.

- **Sokkel ja räästas**

Olenemata pinnaviimistluse kvaliteedist on puitfassaad eriti tundlik niiskuse suhtes, mille äärmuslikumad väljendused on kaldvihm ja maapinnalt üles pritsiv vesi. Puitfassaadi pikema eluea tagamiseks võiks sokli kõrgus olla vähemalt 300 mm ja räästa laius vähemalt 600 mm.

Soovituslikust **madalama sokliga ja/või lühema räästaga** hoone fassaadi eluiga on kindlasti märkimisväärselt lühem ja see vajab tihedamat hooldust (hooldusvärvimist). **Tuleb arvestada, et sellist fassaadi loetakse äärmuslikes oludes olevaks fassaadiks ja voodrilaua tootja (ka tööstuslikult värvitud voodrilaua tootja) ei saa sellise fassaadi eluea eest vastutust võtta.**

- **Kuidas arvestada materjalikulu**

Sõltuvalt hoone arhitektuurilisest eripärast saab materjalikulu arvestada kahel viisil. Kõige lihtsam viis on arvestada välja fassaadi brutopindala ilma avatäiteid maha lahutamata ja tellida voodrilauad selle järgi.

Kui hoonel on palju aknaid-uksi, võib välja arvutada ka fassaadi netopindala (aknad-uksed maha arvestatud) ning lisada tellimisel netopindalale varu vähemalt 5%, soovitatavalt 10%.

Voodrilaudade mõõtulõikamisel ja sobitamisel tekib märgatav kadu, millega peaks juba tellimisel arvestama, sest hilisem lisakoguse hankimine on tülikas nii ostjale kui ka müüjale (eriti tööstuslikult värvitud välisvoodrilaua tootjale).

- **Millele pöörata tellimisel tähelepanu**

Valige värvitooni hoolikalt. **Peab arvestama, et värvikaardil olev värvitoon erineb alati vähemal või suuremal määral lõpptulemusest**, sest värvikaart on siiski lihtsalt paberi peale kantud trükkvärvi, mis erineb oma läikeastme ja valguse murdumise omaduste poolest puidu peale kantud pärisvärvist. Seega, kui kahtlete valitud värvitoonis või tahate täiesti täpset tooni saada, leppige pikema tarneaajaga ja tellige näidistükid päris värviga päris puidul. Oht saada värvikaardist erinev toon on suurem siis, kui valitud värvitoon ei ole valitud värvitootja (Teknose) enda värvikataloogist. Arvestada tuleb ka sellega, et sama toon näeb harjatud, silehõõveldatud ja saepinnalisel laual erinev välja. Eriti tugevalt avaldub toonide vahe peitsiga värvitud laudadel.

2. Transport ja ladustamine

2.1. Transport

Puidukoda pakendab toodangu pakkidesse, mis on mõeldud kahveltõstukiga küljelt laadimiseks. **Tagantlaadimisel on suur oht, et nii pakend kui ka kaup võib viga saada.** Kauba transpordil Puidukoja originaalpakendis tuleks vigastuste vältimiseks kasutada kahveltõstukit. Kui kaupa laaditakse **troppidega kraana abil, tuleb kasutada puidupakkide jaoks mõeldud spetsiaalseid rakiseid.** Troppidega tõstmisel tuleb troppide ja pakendi vahele paigutada jäik metallist karpraud või puidust aluspuu. **See aitab vältida troppide sissesoonimist paki nurkadesse ja puidupaki deformeerumist ning voodrilaudade, eriti punnide-soonte purunemist troppide surve tõttu.** Kuigi originaalpakend on kaetud ilmastikukindla kilega, **tuleks transpordil kasutada siiski kinnise veoruumiga sõidukeid.** Mida

rohkem kaupa enne lõplikku paigaldamist tõstetakse ja transporditakse, seda suurem on transpordikahjustuste oht.

2.2. Ladustamine

Materjali ladustamisel ehitusobjektidel tuleb **üle vaadata puidupaki kattedele ja veenduda, et selles ei ole auke ega muid vigastusi**, mis võivad tekkida paki ladustamisel, laadimisel või transpordil. Kui pakikile on purunenud, **tuleb see parandada või uuega asendada. Materjali välistingimustes ladustades peab pakikile katma paki pealse ja kõik neli külge, et vältida niiskuse sattumist pakki nii pealt kui ka külgedelt ning kaitsta materjali ka UV-kiirguse eest.**

Puidupaki alla tuleb jätta aluspuid kasutades piisav õhutusvahe. **Materjal ei tohiks olla otseses kokkupuutes maapinnaga. Soovitav õhuvähe on umbes 150 mm.**

Puidukoja kasutatav termokahanev kile on mikroperforeeritud, et tagada kiletatud väikepakendites optimaalne niiskusrežiim. Seetõttu **ei ole termokahanev kile veekindel ja sellega pakendatud väikepakendid peab alati katma pakikilega**. Kui on näha, et termokahaneva kilega pakendatud väikepakendi sisse on mingil viisil pääsenud niiskus või vesi, tuleb kilepakendid kohe avada, et tagada piisav õhutus ning vältida sine ja hallituse teket väikepakendites.

3. Paigaldamine

3.1. Tuulutusvahe, alusroovitus, alusroovituse samm ja paksus

Puitfassaadi alla jäetakse tuulutusvahe, et tagada ilmastikuolude tõttu märgunud välisvoodri piisav tuulutus ja kuivamine ning ka ruumidest läbi seinaga aurustunud niiskuse eraldumine. **Tuulutusvahe võiks olla vähemalt 21 mm, soovitatavalt isegi 28 mm.** Tuulutusvahe peaks olema **alt ja ülalt ventileerimiseks avatud ning õhk peab saama kogu ulatuses vabalt liikuda.**

Horisontaalvoodri puhul saab tuulutusvahe tekitada voodrilaua kinnitamiseks mõeldud alusroovitusega. **Alusroovituse samm peaks olema maksimaalselt 600 mm, et tagada voodrilaua piisav kinnitus. Vertikaalvoodri puhul tuleb piisava tuulutuse tagamiseks teha ristihk topeltroovitus (esmal alumine kiht vertikaalselt, et tagada tuulutus, ja siis teine kiht horisontaalselt, et tekitada püstvoodrile kinnituskohad).**

3.2. Kinnitusvahendid ja kinnitamine

Kinnitusvahenditeks sobivad kuumtsingitud naelad, roostevabad kruvid või välistingimustes kasutamiseks mõeldud spetsiaalse kattega kruvid. See aitab vältida roostet ja kinnitusvahendite murdumist. Kinnitusvahendid peaksid olema nii pikad, et need ulatuksid alusroovitusse vähemalt voodrilaua 1,5-kordse paksuse võrra (20 mm paksuste PuiduKolorsi voodrilaudade puhul tuleks kasutada 4,2 × 50 mm kruvisid).

Kinnitamisel tuleb vältida värvipinna vigastamist. Kui kasutatakse naelapüssi, tuleb seada löögitugevus selliselt, et naela ei löödaks liiga sügavale, sest tekkiv süvend hakkab vett koguma (kuid naelapea ei tohi ka välja jääda).

Lõhenemise vältimiseks ei tohi kinnitada laudu otsale liiga lähedalt, ohutu kaugus on 7–10 cm. Kui on vaja kinnitada otsale lähemalt, siis tuleb enne augud ette puurida. PuiduKolorsi profiillaudade jaoks kinnitatakse spetsiaalsest kinnitussoonest – see lihtsustab kinnitamist ja nii on kõik kinnituskohad järgmise lauaga kaetud (vt joonist PuiduKolorsi brošüüris).

3.3. Otsa- ja nurgaühendused ning liitekohad, lõikamine ja värvimine

Soovitame kasutada kattelaudadega nurgaühendust (ja jätta otste vahele tuulutusvahe), mitte tihedalt kokkulõigatud nurgaühendust. Kui vesi satub tiheda nurgaühenduse vahele, on niiskuse väljatuuludamine takistatud ja võivad tekkida kahjustused.

Laudade saetud otsad tuleb värvida, sest niiskus eraldub ja imendub kõige intensiivsemalt just otstest, s.t pikikiudu.

Puitfassaadi pika eluea tagavad hästi paigaldatud vihmaveerennid ja äravoolutorud ning akende veelauad ja -plekid (veeplekk peab olema kindlasti aknapõselaua all, mitte peal, et vesi ei saaks voolata aknapõskedelt voodrilaua vahele).

3.4. Hooldus

3.5. Pesemine

Kõik värvitud pinnad vajavad hooldamist – nii ka puitfassaadid. Pindasid peab vähemalt korra kahe või kolme aasta jooksul suvel puhta veega pesema, et eemaldada tolm, putukad ja muu mustus, mis võib põhjustada vetikate ja seente kasvu. **Survepesurit ei tohi kasutada, sest see kahjustab värvikihti.**

3.6. Vaigu eritumine

Päikesevalguse käes fassaadi temperatuur tõuseb ja puidus olev vaik eritub laua pinnale. Et värvikiht on vesialuseline ja laseb niiskust läbi, **imbub vaik enamasti läbi värvikihi seda kahjustamata.** Pinnale eritunud vaigul tuleks lasta tahkestuda ning kui vaigujooks on lõppenud ja vaik kivistunud, **saab selle nailonist või naturaalse harjaga eemaldada. Vaigujäljed saab lõplikult eemaldada metüülpiirituse ja lapiga,** kuid seejuures peab jälgima, et värvikiht ei saaks kahjustada. Kui värvikiht on saanud või saab puhastamise käigus kahjustada, **tuleb teha kohe värviparandused.**

Vaigu eritumine eksploatatsiooniaja jooksul on puitfassaadil loomulik nähtus ja see ei kuulu defektide hulka.

3.7. Mehaanilised kahjustused

Eksploatatsiooniaja jooksul tekkivad materjali ja/või värvikihi mehaanilised kahjustused, näiteks niiskusrežiimi suurest kõikumisest tingitud pragunemine ja kõverdumine, on puitfassaadil loomulik nähtus ega ei ole tootmisviga. Sellised kahjustused tuleb võimalikult ruttu kõrvaldada, et vältida nende edasist levikut.

3.8. Kahjustuste kõrvaldamine

PuiduKolorsi garantiiga hõlmatud viimistletud voodrilaudadel on lubatud väikesed kahjustused (5% kogupinnast), mille suhtes ei kohaldata garantiid ja mille kõrvaldamine on kliendi ülesanne. Väikeste kahjustuste ilmnemisel peab klient need võimalikult kiiresti kõrvaldama.

Lihvige kahjustatud ala liivapaberiga või kraapige spetsiaalse kaabitsaga. Puhastage ja peske lihvitud ala tolmust puhtaks ning laske sellel korralikult kuivada. Kui kahjustatud alal on näha paljast puitu, töödeldge seda piirkonda immutusvedelikuga. Värvige kahjustatud pind algselt kasutatud pinnavärviga või akrüülvärviga kaks korda üle. Ärge püüdke värviparandusi teha, kui õhutemperatuur on alla 8 C või suhteline õhuniiskus üle 85% – see võib halvendada tahkestumise- ja toimimisomadusi.